

Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΣΗΜΕΡΑ

Ο εθελοντισμός είναι μια κοινωνική δραστηριότητα πολυσυζητημένη στις μέρες μας. Άλλοι μιλούν με θαυμασμό και εκτίμηση και άλλοι την αμφισβητούν προσπαθώντας να ανακαλύψουν αυτό που οδηγεί κάποιους μεμονωμένους πολίτες, ατομικά ή μέσω οργανώσεων των οποίων είναι μέλη, να εργαστούν χωρίς αμοιβή, για ένα καθορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα, για το γενικό καλό της κοινωνίας (Αντ. Θεοχαρίδου, Εθελοντισμός και κοινωνία, 24-9-2008).

Ο εθελοντισμός είναι στάση ζωής, δεν είναι μόδα, όπως συχνά ακούγεται. Από την αρχαιότητα ήταν συνδεδεμένος με τις πιο υψηλές αξίες και αρετές της ανθρώπινης φύσης: τον αλτρουϊσμό, την αλληλοβοήθεια, την ευγενή άμιλλα. Σήμερα αναγνωρίζεται όχι μόνο ως πράξη φιλανθρωπίας και αλληλεγγύης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, όπως συνέβαινε στο παρελθόν, αλλά και ως θεσμός που παράγει πολιτισμό, κοινωνική και περιβαλλοντική μέριμνα, όπως και χώρος που αναπτύσσει ανθρώπινους πόρους και συνθέτει κοινωνικό κεφάλαιο.

Πάνω από 100 εκατομμύρια Ευρωπαίοι δραστηριοποιούνται σε εθελοντικές δραστηριότητες. Από έρευνα του 2006 προέκυψε ότι 3 στους 10 Ευρωπαίους ισχυρίζονται ότι δραστηριοποιούνται σε εθελοντικές δράσεις αλληλοβοήθειας και υποστήριξης αυτών που χρήζουν βοήθειας, προστασίας του περιβάλλοντος, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του δικαιώματος όλων σε μια αξιοπρεπή ζωή σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο.

Οι Βέλγοι ειδικότερα αφιερώνουν 5 ώρες την εβδομάδα σε εθελοντικές και άμισθες δραστηριότητες, που ισοδυναμεί με 200.000 θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης. Στη Γερμανία το 36% των πολιτών, και στην Ιρλανδία το 33% αντίστοιχα ασχολούνται με τον εθελοντισμό, ο οποίος αναπτύσσει τον κοινωνικό διάλογο, τη συμμετοχή του πολίτη στα κοινά, το αίσθημα της ατομικής και κοινωνικής ευθύνης.

Ο εθελοντισμός συμβάλλει στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής, της αλληλεγγύης και της ενεργούς συμμετοχής στη δημοκρατική ζωή της Ευρώπης. Ο εθελοντισμός εξάλλου υλοποιεί πολιτικές της Ε.Ε. όπως είναι: η κοινωνική ένταξη

των μεταναστών, η παροχή ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους, η προστασία του πολίτη, η ανθρωπιστική βοήθεια, η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, η προστασία του περιβάλλοντος, η αύξηση της απασχόλησης, η προώθηση της ενεργούς ιδιότητας του Ευρωπαίου πολίτη.

Ο εθελοντισμός αυξάνει την ποιότητα των υπηρεσιών, που παρέχει το κράτος, όπως είναι η παροχή συμβουλών, η φροντίδα παιδιών, η προστασία των δασών. Αποτελεί μια ριζοσπαστική εμπειρία ζωής, αφού είμαι εθελοντής, γιατί το θέλω πραγματικά, γιατί αυτό που κάνω με εκφράζει, με αντιπροσωπεύει, ανταποκρίνεται στην ιδεολογία μου και στις αρχές μου.

Οι λόγοι δηλαδή ενασχόλησης με τον εθελοντισμό δεν είναι υλικοί, είναι η αγάπη για το συνάνθρωπο, η πεποίθηση για τα ίσα δικαιώματα όλων των ανθρώπων, η ελπίδα και η πίστη ότι αυτός ο κόσμος μπορεί να αλλάξει προς το καλύτερο, και αυτός ο ίδιος (ο εθελοντής) μέσα σε μια αίσθηση ελευθερίας της διάθεσης του εαυτού του, ξεδιπλώνει τις άγνωστες πλευρές και δυνάμεις του και προχωρεί προς την προσωπική του ολοκλήρωση.

Ο σπόρος του εθελοντισμού σπέρνεται στην ψυχή του ανθρώπου, όταν είναι μικρός στην οικογένειά του, και μετά στο σχολείο, που ευαισθητοποιεί το παιδί, φέρνοντάς το σε επαφή με τον ανθρώπινο πόνο, τη διαφορετικότητα, την ιδιαιτερότητα. Και τότε γίνεται το θαύμα! Ο εθελοντής απελευθερώνεται από τα δεσμά της άγνοιας, ωριμάζει σαν άτομο και οδηγείται στην αυτογνωσία. Αυτή είναι και η ανταμοιβή του.

Ο εθελοντισμός αποτελεί επίσης οικονομικό παράγοντα, αφού συμβάλλει κατά 8% στο ΑΕΠ των εθνικών οικονομιών, σύμφωνα με τον ΟΗΕ και σε ορισμένα κράτη μέχρι και 15%. Οι εθελοντές είναι άνδρες και γυναίκες όλων των ηλικιών, εργαζόμενοι και άνεργοι, με διαφορετικές πεποιθήσεις, πολίτες από όλες τις εθνικότητες.

Ωστόσο είναι σημαντικό το ότι 7 στους 10 δεν είναι εθελοντές και παρότι το **2011** ήταν **Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού**, απέχουμε πολύ ακόμα από την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής και δράσης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για την προώθηση και υποστήριξη του εθελοντισμού.

Ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τον εθελοντισμό του 2012 είναι: η **ενδυνάμωση των εθελοντικών οργανώσεων, η επιβράβευση και αναγνώριση των εθελοντικών δραστηριοτήτων και η εξάπλωση της ενημέρωσης σχετικά με τη σημασία του εθελοντισμού.**

Στη χώρα μας ο εθελοντισμός σαν θεσμός δεν είχε μέχρι πρόσφατα ανάλογη ανάπτυξη με αυτή των άλλων χωρών της Δύσης (BeStrong.org.gr 9/6/2010) Συμπερασματικά κανένα κράτος δεν μπορεί να αναπτυχθεί χωρίς τη συνεισφορά των εθελοντών, ατομικά ή συλλογικά, με τυπικές ή άτυπες μορφές.

Ο εθελοντισμός αναδεικνύεται έτσι ως ο τρίτος πυλώνας στον κοινωνικό βίο, πέρα από τους δύο παραδοσιακούς αμιγείς χώρους, του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, που περιλαμβάνει όλες τις ενεργές δυνάμεις και δράσεις, που αφιερώνονται στην ανάληψη του πολύπλευρου κοινωνικού έργου που καλείται να επιτελέσει (Γ. Κουκούλης, Εθελοντισμός και κοινωνική προσφορά, 8-5-2010).

Με αυτή την έννοια μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια νέα μορφή πολιτικής, που εκφράζει το ευγενέστερο νόημά της και δίνει τη δυνατότητα της άμεσης συμμετοχής όλων των πολιτών, ανεξάρτητα από κοινωνικές τάξεις και επαγγελματικές ιδιότητες. Είναι προσφορά ψυχής.

Όλα αυτά όμως αρκεί να μην καθιστούν τον εθελοντισμό **πολιτική, κυρίως** οικονομικά συμφέρουσα στις σύγχρονες κοινωνικο-οικονομικο-πολιτικές συνθήκες, που **«απομυθοποιεί»** την ευαισθητοποίηση, τον αλτρουϊσμό, την αλληλοβοήθεια, την αγάπη και **ωραιοποιεί** σε κοινωνικό αγαθό την οικονομικότερη λύση.

ΙΩΑΝΝΑ Χ. ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗ